

Terningkast

(Utdrag fra boken *Norge på terskelen*, Oslo desember 2000, s. 172-173)

Terningkast - I gamle dager visste filmkritikerne hva de syntes om dette og hint, - iallfall syntes de at de burde vite hva de skulle fortelle publikum at de syntes. Dette ble for enkelt. Synsing er subjektivt, og skadevirkningene ble store. Publikum vennet seg til å tolke kritikerne antitetisk, og gikk mann av huse for å se veritable **kalkuner** som "*Tatt av vinden*", "*Citizen Kane*", "*Broder Gabrielsen*" og "*The Sound of Music*".

Kritikerstandens troverdighet stod på spill. Situasjonen ble etter hvert uholdbar, og kalte på drastiske åtgjerder. Redningen kom i form av *terningkastet*, et genialt håndgrep lansert på 1960-tallet av VGs kulturredaksjon, som forstod at her måtte det legges *objektive kriterier* til grunn. Med et enkelt terningkast kunne man koble ut det subjektive skjønn og la de objektive tilfeldigheter råde. Med matematisk presisjon kunne man forutse (jfr. også **Prognoser**) at sannsynligheten for at en film ville få f.eks. terningkast 4, ville være 1/6 eller 16 2/3 prosent. Lite å undres over at metoden raskt ble enerådende i all norsk filmanmeldergeskjeft! Men ikke bare dét: Terningkast-prinsippet viste seg så vellykket at det i løpet av 1980-årene også ble tatt i bruk i avisenes restaurant-guider, bokanmeldelser, sportsreferater, evaluering av politikeres prestasjoner m.v. På terskelen til det 21. århundre har vi dermed rukket å bringe vår nasjonale dømmekraft opp på et presisjonsnivå som utvilsomt er kommet for å bli.